Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON TIETOPOLITIIKKA JA TEKOÄLY-SELONTEOSTA

Pääviestit

- **Valtioneuvoston tietopolitiikka ja tekoäly-selonteko on hyvä avaus keskustelulle siitä millaisen tietopolitiikan Suomi tarvitsee ja miten julkisen sekä yksityisen sektorin yhteistyöllä luodaan paras mahdollistava toimintaympäristö.**

- **Suomi tarvitsee systemaattista ja horisontaalista tietopolitiikkaa luomaan maallemme keskitetty datatalous visio, sekä joustavat toimintamallit lainsäädännön, kaupallisten kokeilujen ja tutkimuksen yhdistämiseen – ilman niitä on vaarana eri toimenpiteiden siiloutuminen ja ohjauksen puute.**

- **Yritysten kilpailukyvyn kannalta liiketoimintaympäristön säätelyn ennakoitavuus on tietopolitiikan ja tekoälyn soveltamisen keskiössä – datatalouden keskeiset edellytykset on selkeästi määriteltävä datatalouden/tietopolitiikan tiekartassa.**

Datatalous ja yritysten kilpailukyky

Tiedon (datan) järkevä ja kestävä hyödyntäminen sekä tekoälyn soveltaminen liiketoiminnassa ovat yritysten toiminnan keskiössä. Maamme talouskasvu ja yritysten liiketoiminnan tarpeet edellyttävät yhteistä näkemystä, siitä miten Suomesta parhaiten rakennetaan kestävä ja luotettava datatalous.

Ennakoitava ja pitkäjänteinen tietopolitiikka sekä mahdollistava liiketoimintaympäristö luovat parhaat edellytykset tuottavuutta parantavalle ja uutta luovalle liiketoiminnalle.

Yritysten kilpailukyvyn kannalta selonteon keskeiset osiot keskittyvät tarvittavien teknologioiden, toimintamallien ja parhaiden käytäntöjen standardointiin sekä tarvittavan osaamisen kehittämiseen julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön kautta.

Yritysten luotsaamat yhteiset ekosysteemit voivat toimia hyvinä datatalouden katalysaattoreina, kokeilujen skaalajina ja parhaiden käytäntöjen rakentajina (industry commons) yritysten liiketoimintatarpeiden pohjalta.

Suomi ja kansainvälinen kehitys

Tammikuussa 2019 julkaistu professori Erkki Ormalan kirjoittama raportti *Suomen kilpailukyvyn ja talouskasvun turvaaminen 2020-luvulla* (TEM 1/2019) nostaa esille Suomen innovaatiojärjestelmän tilannekuvan kansainvälisessä vertailussa.

Tässä TEM:in innovaatioraportissa peräänkuulutetaan uutta systemaattista ja horisontaalista innovaatiopolitikkaa monien yksittäisten ja siiloituneiden kehitysprojektien sijaan, jotta maallamme olisi parhaat edellytykset uuden liiketoiminnan syntyyn ja yritysten kilpailukyvyn parantamiseen.

Samaa systemaattista ja horisontaalista visiota, ekosysteemien oikeaoppista johtamista ja ennakkoluulotonta asennoitumista teknologiaan ja sen soveltamiseen tarvitaan myös Suomen kestävän tietopolitiikan ja tekoälyn järkevän soveltamisen osalta. Suomi ja suomalaiset toimijat eivät voi toimia yksin datatalouden rakentamisessa.

On toivottavaa, että eri ministeriöiden johtamat ja rahoittamat hankkeet kohtaavat toisensa Suomen datatalouden ja tietopolitiikan tiekartassa. Suomeen tulisi luoda keskitetyt ohjausmekanismit datatalouden systemaattiseen rakentamiseen.

Valtioneuvoston selonteko on hyvä avaus yhteisten pelisääntöjen sekä tavoitteiden rakentamiselle. Siinä on myös otettu huomioon kansainvälinen kehitys datatalouden alalla ja tekoälyn soveltamisessa. Suomen tulee olla aktiivinen toimija kansainvälisissä hankkeissa, eikä tyytyä vain seuraamaan muiden toimia.

Yritysten omat kansainväliset verkostot voivat toimia hyvinä tukiverkostoina tässä toiminnassa.

Osaamisen kehittäminen

Suomella on olemassa hyvät edellytykset datatalouden rakentamiseen yhteisellä arvopohjalla.

Yritysten liiketoiminnan kannalta Suomen osaamisen kehittäminen sekä toimiva yhteistyö tutkimusmaailman ja yritysten välillä on tärkeää.

Julkinen ja yksityinen sektori voivat omilla, toisiaan tukevilla toimilla parhaiten mahdollistaa datan ja tekoälyn laaja, laadukas ja skaalautuva käyttö. Tähän liittyvää uuden osaamisen kehittämistä tulee tukea koulutuksen ja jatkuvan oppimisen kautta.

Samalla on tuettava uusien teknologioiden ja työvoiman uutta vuorovaikutusta, missä esimerkiksi eri työtehtävien yhteentoimivuus robottien/ohjelmistojen kanssa (augmented workforce) on tuottavuuden ja tehokkuuden kannalta tärkeää.

Kunnioittavasti,

COMBIENT Oy
Ilkka Lakaniemi
Liiketoiminnan kehitysjohtaja, Combient Oy